

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Rozwoju

2011/0413(COD)

8.5.2012

PROJEKT OPINII

Komisji Rozwoju

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument na rzecz Stabilności
(COM(2011)0845 – C7-0497/2011 – 2011/0413(COD))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Cristian Dan Preda

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Utworzenie w 2007 r. Instrumentu na rzecz Stabilności stanowiło ważną innowację w ulepszaniu unijnego potencjału reagowania w sytuacjach kryzysowych i jak dotychczas instrument ten skutecznie radził sobie z powiązаныmi kwestiami bezpieczeństwa i rozwoju i okazał się strategicznym narzędziem zwiększającym unijną zdolność działania w sytuacjach kryzysowych.

Czas reakcji UE w sytuacjach kryzysowych wynosi obecnie około ośmiu tygodni, zaś finansowanie może być zapewnione dla działań trwających maksymalnie 18 miesięcy. Długoterminowy element Instrumentu na rzecz Stabilności umożliwia również UE reagowanie na specjalne, potencjalnie destabilizujące globalne i transregionalne zagrożenia oraz przyczynianie się do zwiększania zdolności organizacji międzynarodowych, regionalnych i innych do reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe.

Niejedno można jednak wciąż poprawić. Wniosek Komisji należy przyjąć z zadowoleniem, ponieważ stara się utrzymać główne cechy Instrumentu na rzecz Stabilności, upraszczając jednocześnie przepisy celem zwiększenia charakterystycznej dla tego instrumentu elastyczności.

Pozytywnym elementem wniosku jest również proponowany budżet w wysokości 2 828 900 000 EUR przydzielony Instrumentowi na rzecz Stabilności w następnych wieloletnich ramach finansowych, oznaczający wzrost o 42%, choć okaże się, czy ten wzrost jest wystarczający. Ostatnie wydarzenia związane z arabską wiosną pokazały, że UE wciąż nie dysponuje skutecznymi krótko- i średnioterminowymi instrumentami zakańczania konfliktów i ograniczania przemocy podczas pierwszych etapów przejściowych. Jeśli zaistnieje prawdziwa wola polityczna, aby uczynić Instrument na rzecz Stabilności skutecznym, trzeba będzie istotnie zwiększyć przeznaczane nań w przyszłości środki finansowe.

We wniosku Komisji przewiduje się co najmniej 65% środków na wsparcie w sytuacjach kryzysowych lub sytuacjach powstawania kryzysu celem zapobiegania konfliktom. Jako że obecny przydział na działania wymienione w art. 3 wynosi około 73%, może to świadczyć o zmianie podejścia i stosunkowym wzroście znaczenia elementu długoterminowego. Niemniej jednak należy wyjaśnić, że na działania w ramach art. 4 należy przeznaczyć co najmniej 20% środków dostępnych dla Instrumentu na rzecz Stabilności.

Należy również w niektórych postanowieniach wzmocnić aspekty związane z łączeniem pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju (LRRD) oraz zwiększyć ogólną spójność nowego tekstu prawnego poprzez włączenie specjalnych postanowień dotyczących rocznych programów działania oraz środków specjalnych. Obecny przegląd mający na celu uproszczenie funkcjonowania Instrumentu na rzecz Stabilności nie powinien być dokonywany kosztem jasnego zdefiniowania rodzajów środków wykonawczych, jakie można przyjąć. Zaleca się również przyjęcie specjalnych przepisów dotyczących oceny środków przyjmowanych w ramach Instrumentu na rzecz Stabilności. Ponadto należy wyjaśnić wskaźniki efektywności różnych rodzajów pomocy. Choć Instrument na rzecz Stabilności stał się instrumentem dojrzałym, włączenie klauzuli przeglądu wydaje się uzasadnione i mogłoby zostać wykorzystane do poprawienia spójności między działaniami państw członkowskich i UE.

POPRAWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, jako do komisji przedmiotowo właściwej, o naniesienie w swoim sprawozdaniu następujących poprawek:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia Punkt 2 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję

(2) Do głównych celów działań zewnętrznych Unii, o których mowa w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej, należy utrzymywanie pokoju, zapobieganie konfliktom, umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego, niesienie pomocy narodom, krajom i regionom dotkniętym klęskami żywiołowymi lub katastrofami spowodowanymi przez człowieka. Kryzysy i konflikty, które dotyczą państw na całym świecie, oraz inne czynniki, takie jak terroryzm, przestępczość zorganizowana, zmiana klimatu, wyzwania i zagrożenia związane z bezpieczeństwem cybernetycznym oraz klęski żywiołowe, stanowią zagrożenie dla stabilności i bezpieczeństwa na świecie. Aby rozwiązać te kwestie w skuteczny sposób i w odpowiednim czasie, niezbędne są specjalne zasoby i instrumenty finansowe, mające charakter komplementarny względem działań podejmowanych w ramach pomocy humanitarnej i instrumentów współpracy długookresowej.

Poprawka

(2) Do **zasad i** głównych celów działań zewnętrznych Unii, o których mowa w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej, należy utrzymywanie pokoju, zapobieganie konfliktom, umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego, niesienie pomocy narodom, krajom i regionom dotkniętym klęskami żywiołowymi lub katastrofami spowodowanymi przez człowieka, **a także wspieranie trwałego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego w krajach rozwijających się, przyjmując za nadrzędny cel likwidację ubóstwa**. Kryzysy i konflikty, które dotyczą państw na całym świecie, oraz inne czynniki, takie jak terroryzm, przestępczość zorganizowana, zmiana klimatu, wyzwania i zagrożenia związane z bezpieczeństwem cybernetycznym oraz klęski żywiołowe, stanowią zagrożenie dla stabilności i bezpieczeństwa na świecie. Aby rozwiązać te kwestie w skuteczny sposób i w odpowiednim czasie, niezbędne są specjalne zasoby i instrumenty finansowe, mające charakter komplementarny względem działań podejmowanych w ramach pomocy humanitarnej i instrumentów współpracy długookresowej.

Or. en

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia Punkt 3 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję

(3) Rozporządzenie (WE) nr 1717/2006 zostało przyjęte z myślą o umożliwieniu Unii zapewniania spójnej i zintegrowanej reakcji w sytuacjach kryzysu i początku kryzysu, podejmowania działań w przypadku konkretnych zagrożeń dla bezpieczeństwa transregionalnego i zwiększania poziomu gotowości na wypadek kryzysu. Niniejsze rozporządzenie ma na celu wprowadzenie zmienionego Instrumentu, opartego na dotychczasowych doświadczeniach, w celu zwiększenia efektywności i spójności działań Unii w obszarze zapobiegania konfliktom i reagowania kryzysowego, gotowości na wypadek kryzysu i budowania pokoju oraz rozwiązywania problemów związanych z zagrożeniami dla bezpieczeństwa, również *dla bezpieczeństwa klimatycznego*.

Poprawka

(3) Rozporządzenie (WE) nr 1717/2006 zostało przyjęte z myślą o umożliwieniu Unii zapewniania spójnej i zintegrowanej reakcji w sytuacjach kryzysu i początku kryzysu, podejmowania działań w przypadku konkretnych zagrożeń dla bezpieczeństwa transregionalnego i zwiększania poziomu gotowości na wypadek kryzysu. Niniejsze rozporządzenie ma na celu wprowadzenie zmienionego Instrumentu, opartego na dotychczasowych doświadczeniach, w celu zwiększenia efektywności i spójności działań Unii w obszarze zapobiegania konfliktom i reagowania kryzysowego, gotowości na wypadek kryzysu i budowania pokoju oraz rozwiązywania problemów związanych z zagrożeniami dla bezpieczeństwa, również *poprzez działania w dziedzinie klimatu oraz środki zwiększające odporność społeczeństwa na klęski żywiołowe*.

Or. en

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia Punkt 6 a preambuły (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(6a) „Europejski konsensus w sprawie rozwoju”¹ przyjęty przez Radę oraz przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlament Europejski i Komisję w dniu 22 listopada 2005 r. i zaaprobowany przez Radę Europejską w dniach 15– 16

grudnia 2005 r. stwierdza, że Wspólnota, w ramach kompetencji swoich instytucji, rozwinie wszechstronne podejście do zapobiegania niestabilności państw, konfliktom, klęskom żywiołowym i innym rodzajom kryzysów; niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do osiągnięcia tego celu.

¹ *Dz.U. C 46 z 24.2.2006, s. 1.*

Or. en

(Punkt ten stanowi powtórzenie punktu 4 preambuły rozporządzenia (WE) nr 1717/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Stabilności, Dz.U. L 327/1 z 24.11.2006, s. 1)

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 1 – ustęp 2 – litera b)

Tekst proponowany przez Komisję

b) zapobieganie konfliktom, zapewnienie stanu gotowości do reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe oraz budowanie pokoju;

Poprawka

b) zapobieganie konfliktom, zapewnienie **zdolności i** stanu gotowości do reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe oraz budowanie pokoju;

Or. en

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 1 – ustęp 2 – litera c)

Tekst proponowany przez Komisję

c) przeciwdziałanie szczególnym zagrożeniom globalnym i transregionalnym **powodującym** destabilizację, w tym zmianie klimatu.

Poprawka

c) przeciwdziałanie szczególnym zagrożeniom globalnym i transregionalnym **mogącym powodować** destabilizację, w tym zmianie klimatu, **między innymi poprzez rozwijanie potencjału podmiotów lokalnych.**

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Pomoc techniczna i finansowa, o której mowa w ust. 1, **może obejmować** szczególne obszary określone w załączniku I. Wskaźnikiem skuteczności pomocy jest odsetek projektów przyjętych w ciągu trzech miesięcy od zaistnienia sytuacji kryzysowej.

Poprawka

2. Pomoc techniczna i finansowa, o której mowa w ust. 1, **obejmuje** szczególne obszary określone w załączniku I. Wskaźnikiem skuteczności pomocy jest odsetek projektów przyjętych w ciągu trzech miesięcy od zaistnienia sytuacji kryzysowej.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Pomoc techniczna i finansowa, o której mowa w ust. 1, **może obejmować** szczególne obszary określone w załączniku II. Wskaźnikiem efektywności pomocy jest stopień, w jakim zwiększony został potencjał odbiorcy w zakresie zapobiegania konfliktom, reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe oraz budowania pokoju.

Poprawka

2. Pomoc techniczna i finansowa, o której mowa w ust. 1, **obejmuje** szczególne obszary określone w załączniku II. Wskaźnikiem efektywności pomocy jest stopień, w jakim zwiększony został potencjał odbiorcy w zakresie zapobiegania konfliktom, reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe oraz budowania pokoju.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 6 – ustęp 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

1. Wsparcie Unii Europejskiej jest realizowane zgodnie ze wspólnym rozporządzeniem wykonawczym i poprzez następujące dokumenty programowe i finansowe środki wykonawcze:

Poprawka

Wsparcie Unii Europejskiej jest realizowane zgodnie ze wspólnym rozporządzeniem wykonawczym i poprzez następujące dokumenty programowe i finansowe środki wykonawcze:

Or. en

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 7 – ustęp 8

Tekst proponowany przez Komisję

8. Komisja regularnie informuje Parlament Europejski o planowanej przez siebie pomocy na mocy art. 3.

Poprawka

8. Komisja regularnie informuje Parlament Europejski o planowanej przez siebie pomocy na mocy art. 3, 4 i 5.

Or. en

Poprawka 10

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Tematyczne dokumenty strategiczne stanowią ogólną podstawę wdrażania pomocy na mocy art. 4 i 5. Tematyczne dokumenty strategiczne zapewniają ramy współpracy Unii Europejskiej z zainteresowanymi krajami lub regionami partnerskimi, spójne z ogólnym celem i zakresem, założeniami, zasadami i polityką Unii.

Poprawka

1. Tematyczne dokumenty strategiczne stanowią ogólną podstawę wdrażania pomocy na mocy art. 4 i 5. Tematyczne dokumenty strategiczne zapewniają ramy współpracy Unii Europejskiej z zainteresowanymi krajami lub regionami partnerskimi, spójne z ogólnym celem i zakresem, założeniami, zasadami i polityką Unii ***i zgodne z potrzebami krajów partnerskich lub zainteresowanych***

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Przygotowywanie i wdrażanie tematycznych dokumentów strategicznych przebiega zgodnie z zasadami dotyczącymi skuteczności pomocy: tj. zasadą partnerstwa, koordynacji i harmonizacji. W tym celu zachowuje się spójność tematycznych dokumentów strategicznych z dokumentami programowymi zatwierdzonymi lub przyjętymi w ramach innych unijnych instrumentów pomocy zewnętrznej, przy czym unika się ich powielania. Tematyczne dokumenty strategiczne co do zasady opierają się na dialogu UE, a w odpowiednich przypadkach także właściwych państw członkowskich, z zainteresowanym krajem partnerskim lub regionami partnerskimi, w tym przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego oraz władzami regionalnymi i lokalnymi, tak aby zagwarantować dostateczną odpowiedzialność zainteresowanego kraju lub regionów za ten proces. Unia Europejska i jej państwa członkowskie przeprowadzają wzajemne konsultacje na wczesnym etapie procesu programowania w celu umocnienia spójności i komplementarności działań w ramach współpracy.

Poprawka

2. Przygotowywanie i wdrażanie tematycznych dokumentów strategicznych przebiega zgodnie z zasadami dotyczącymi skuteczności pomocy: tj. zasadą partnerstwa, koordynacji i harmonizacji. W tym celu zachowuje się spójność tematycznych dokumentów strategicznych z dokumentami programowymi zatwierdzonymi lub przyjętymi w ramach innych unijnych instrumentów pomocy zewnętrznej, przy czym unika się ich powielania. Tematyczne dokumenty strategiczne co do zasady opierają się na dialogu UE, a w odpowiednich przypadkach także właściwych państw członkowskich **i innych darczyńców**, z zainteresowanym krajem partnerskim lub regionami partnerskimi, w tym przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego oraz władzami regionalnymi i lokalnymi, tak aby zagwarantować dostateczną odpowiedzialność zainteresowanego kraju lub regionów za ten proces. Unia Europejska i jej państwa członkowskie przeprowadzają wzajemne konsultacje na wczesnym etapie procesu programowania w celu umocnienia spójności i komplementarności działań w ramach współpracy.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Tematyczne dokumenty strategiczne są zatwierdzane, a wieloletnie programy indykatywne są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 15 ust. 3 wspólnego rozporządzenia wykonawczego. Ta sama procedura ma zastosowanie wobec zasadniczych przeglądów, w wyniku których wprowadza się istotne zmiany w strategii lub procesie jej programowania.

Poprawka

4. Tematyczne dokumenty strategiczne są zatwierdzane, a wieloletnie programy indykatywne są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 15 ust. 3 wspólnego rozporządzenia wykonawczego **oraz w stosownych przypadkach po konsultacjach z krajem partnerskim lub zainteresowanym regionem**. Ta sama procedura ma zastosowanie wobec zasadniczych przeglądów, w wyniku których wprowadza się istotne zmiany w strategii lub procesie jej programowania.

Or. en

Poprawka 13

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 8a

Roczne programy działania

1. Roczne programy działania określają środki, jakie mają zostać przyjęte na podstawie tematycznych dokumentów strategicznych oraz wieloletnich programów indykatywnych, o których mowa w art. 8.

2. Roczne programy działania określają cele do realizacji, obszary interwencji, przewidywane wyniki, procedury zarządzania i całkowitą kwotę przydzielonych środków. Zawierają one zwięzły opis działań, które mają być

finansowane, orientacyjne kwoty przeznaczone na każde działanie oraz orientacyjny harmonogram realizacji. W stosownych przypadkach obejmują one wyniki doświadczeń nabytych w związku z wcześniejszą pomocą. Cele mają charakter wymierny.

3. Roczne programy działania i wszelka ich zmiana bądź rozszerzenie przyjmowane są zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w art. 2 wspólnego rozporządzenia wykonawczego.

Or. en

Poprawka 14

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 8b

Środki specjalne

1. Bez uszczerbku dla art. 7, 8 i 8a w razie wystąpienia nieprzewidzianych i należycie uzasadnionych potrzeb, okoliczności lub zobowiązań Komisja może przyjąć środki specjalne, nieprzewidziane w nadzwyczajnych środkach pomocy i przejściowych programach reagowania, o których mowa w art. 7, w tematycznych dokumentach strategicznych oraz wieloletnich programach indykatywnych, o których mowa w art. 8 ani w rocznych programach działania, o których mowa w art. 8a.

2. Środki specjalne określają zamierzone cele, obszary działalności, oczekiwane wyniki, procedury zarządzania, a także całkowitą kwotę przydzielonych środków. Zawierają one zwięzły opis działań, które mają być finansowane, orientacyjne kwoty przeznaczone na każde działanie oraz

orientacyjny harmonogram realizacji.

3. Środki specjalne przyjmowane są zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w art. 2 wspólnego rozporządzenia wykonawczego.

Or. en

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 8c

Ocena

1. Komisja regularnie ocenia wyniki i skuteczność strategii politycznych i programów oraz efektywność programowania, w stosownych przypadkach w drodze niezależnych ocen zewnętrznych, aby sprawdzić, czy cele zostały zrealizowane, oraz umożliwić formułowanie zaleceń z myślą o usprawnieniu przyszłych działań, jak przewidziano w art. 12 wspólnego rozporządzenia wykonawczego.

2. W ramach tych ocen Komisja skupia się zwłaszcza na poprawieniu funkcjonowania i dopracowaniu wskaźników efektywności wspomnianych w art. 3, 4 i 5.

Or. en

Poprawka 16

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 13 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

W latach 2014-2020 co najmniej 65 punktów procentowych koperty finansowej przeznaczają się na środki, o których mowa w art. 3.

Poprawka

W latach 2014-2020 co najmniej 65 punktów procentowych koperty finansowej przeznaczają się na środki, o których mowa w art. 3, **zaś co najmniej 20 punktów procentowych na środki przewidziane w art. 4.**

Or. en

Poprawka 17

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 13 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 13a

Sprawozdanie

Do dnia 31 grudnia 2017 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające stosowanie niniejszego rozporządzenia w pierwszych czterech latach, w odpowiednich przypadkach wraz z propozycją zmian do niniejszego rozporządzenia.

Or. en

Poprawka 18

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 14 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od

dnia 1 stycznia 2014 r.

dnia 1 stycznia 2014 r. **do dnia 31 grudnia 2020 r.**

Or. en

Poprawka 19

Wniosek dotyczący rozporządzenia Załącznik II – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

Pomoc techniczna i finansowa, o której mowa w art. 4 **może obejmować** wspieranie działań służących budowaniu i wzmacnianiu potencjału UE i jej partnerów w zakresie zapobiegania konfliktom, budowania pokoju oraz reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe, przy ścisłej koordynacji z organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi i subregionalnymi, a także podmiotami państwowymi i niepaństwowymi działań w odniesieniu do:

Poprawka

Pomoc techniczna i finansowa, o której mowa w art. 4 **obejmuje** wspieranie działań służących budowaniu i wzmacnianiu potencjału UE i jej partnerów w zakresie zapobiegania konfliktom, budowania pokoju oraz reagowania na sytuacje przedkryzysowe i pokryzysowe, przy ścisłej koordynacji z organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi i subregionalnymi, a także podmiotami państwowymi i niepaństwowymi działań w odniesieniu do:

Or. en

Poprawka 20

Wniosek dotyczący rozporządzenia Załącznik III – punkt 1 – akapit drugi – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

pomoc **może objąć** wsparcie na rzecz działań mających na celu:

Poprawka

pomoc **obejmuje** wsparcie na rzecz działań mających na celu:

Or. en

Poprawka 21

Wniosek dotyczący rozporządzenia Załącznik III – punkt 2 – akapit drugi – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

pomoc **może objąć** wsparcie na rzecz działań mających na celu:

Poprawka

pomoc **obejmuje** wsparcie na rzecz działań mających na celu:

Or. en